

ماهیت حقوقی و ساختار سیاسی

حکومت امام علی (علیه السلام)

(تحلیلی از دیدگاه حقوق اساسی)

مؤلف: ابانر نقوی

قاضی دادگستری و کارشناس ارشد

حقوق عمومی

سرشناسه :	نقوی، اباذر، ۱۳۵۰-
عنوان و نام پدیدآور :	ماهیت حقوقی و ساختار سیاسی، حکومت امام علی (علیه السلام) (تحلیلی از دیدگاه حقوق اساسی) / مولف اباذر نقوی.
مشخصات نشر :	تبریز: مهر ایمان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری :	۲۲۴ ص.
شابک :	۵۰۰۰۰ ریال 7-46-2990-978-964
وضعیت فهرست نویسی :	فیبیا
موضوع :	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- سیاست و حکومت
موضوع :	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نهج البلاغه -- مردم (حقوق اساسی)
موضوع :	علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. -- نهج البلاغه -- سیاست و حکومت
موضوع :	اسلام و دولت
رده بندی کنگره :	۱۳۹۰ ن ۹/س ۹/۰۹/۲۲۸B
رده بندی دیویی :	۲۹۷/۹۵۱
شماره کتابشناسی ملی :	۲۵۷۹۲۸۹

انتشارات مهرایمان

تبریز - فلکه دانشگاه نبش پاساژ نسیم، تلفن
۰۴۱۱-۳۳۵۳۳۷۱، تلفکس ۰۴۱۱-۳۳۶۰۳۶۸

- موضوع کتاب: ماهیت حقوقی و ساختار سیاسی، حکومت حضرت علی (ع) (تحلیلی از دیدگاه حقوق اساسی)
- مؤلف: اباذر نقوی
- ویراستار ادبی: پیمان پاک‌مهر
- نوبت چاپ: اول - تبریز - پاییز ۱۳۹۰ - ۲۲۴ ص
- لیتوگرافی: چاردیز
- حروفچینی: آیشن کامپیوتر
- چاپ: تیراژه
- طراحی روی جلد: شرکت نگار نو
- صحافی: آتما
- تیراژ: ۲۰۰۰ جلد
- شابک: ۷-۴۶-۲۹۹۰-۹۶۴-۹۷۸
- قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال
- پست الکترونیک مؤلف: Abazar.Naghavi@gmail.com

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۳	مقدمه
	فصل اول: کلیات و مفاهیم
۲۰	۱-۱: انواع حکومتها
۲۰	۱-۱-۱: حکومت یک تن
۲۱	۱-۱-۲: حکومت عدهای محدود
۲۱	۱-۱-۳: حکومت عدهای بی شمار
۲۲	۲-۱: حکومت دموکراسی
۲۲	۲-۱-۱: تعریف دموکراسی
۲۲	۲-۱-۲: حکومت دموکراتیک
۲۳	۲-۱-۳: اهم ویژگیهای حکومتهای دموکراتیک

فصل دوم: نگاهی اجمالی به نحوه شروع و شکلگیری حکومت حضرت علی (ع)

۲۶	۱-۲: نحوه شکلگیری حکومت امام علی (ع)
۳۸	۲-۲: حقوق اساسی و شکلگیری حکومت امام علی (ع)

فصل سوّم: ماهیت حقوقی حکومت علی (ع) با توجّه به اندیشه‌ها و عملکرد ایشان

- ۱-۳: خطبه ۳۳ نهج البلاغه..... ۴۲
- ۲-۳: خطبه ۴۰ نهج البلاغه..... ۴۳
- ۳-۳: نامه شماره ۶ نهج البلاغه..... ۴۴
- ۴-۳: نامه شماره ۷ نهج البلاغه..... ۴۵

فصل چهارم: دستورالعمل حکومتی و آداب کشورداری حضرت علی (ع) در نامه

ایشان خطاب به مالک بن حارث اشتر

- ۱-۴: توضیحاتی در خصوص دستورالعمل..... ۵۰
- ۲-۴: متن نامه و دستورالعمل و شرح نکات حقوقی آن..... ۵۱
- ۱-۲-۴: نامه ۵۳- به مالک اشتر نخعی و نکات حقوقی آن..... ۵۱
- ۳-۴: اصول و ویژگی‌های دیگر تصریح شده در این دستورالعمل..... ۷۳

فصل پنجم: ایالت‌های تحت حاکمیت، حکومت امام علی (ع)

- ۱-۵: ایالت مرکزی و ایالت‌های تابعه..... ۷۸
- ۲-۵: انتخاب کوفه به عنوان ایالت مرکزی..... ۸۰

فصل ششم: وجوه اشتراک و افتراق حکومت امام علی (ع) با حکومت‌های خلفای

سه گانه پیشین

- ۱-۶: خلیفه اوّل (ابوبکر)..... ۸۴
- ۲-۶: خلیفه دوم (عمر)..... ۸۵
- ۳-۶: خلیفه سوّم (عثمان)..... ۸۶
- ۴-۶: دیدگاه امام علی (ع) در مورد حکومت‌های خلفای سابق..... ۸۷

۵-۶: فعالیت‌های امام علی (ع) در دوران خلفای پیشین..... ۸۹

۶-۶: منشأ و علت تفاوت‌ها..... ۸۹

فصل هفتم: وجوه اشتراک و افتراق حکومت امام علی (ع) با حکومت‌های دموکراتیک

عصر حاضر

۱-۷: تفاوت‌ها و تشابه‌ها..... ۹۲

۲-۷: نتیجه‌گیری کلی از فصل هفتم..... ۹۹

فصل هشتم: ولایت علما و دانشمندان و نظر امام علی (ع)

۱-۸: ورود به مبحث ولایت علما و دانشمندان..... ۱۰۴

۲-۸: ادله اثبات نظریه ولایت علما و دانشمندان..... ۱۰۹

۳-۸: نتیجه‌گیری از فصل هشتم..... ۱۲۴

فصل نهم: دو نمونه انحراف در دین و احکام الهی

۱-۹: جرم تجاوز به عنف، زنا و لواط..... ۱۲۸

۱-۱-۹: آیه ۱۵ سوره نساء..... ۱۲۸

۲-۱-۹: آیه ۱۶ سوره نساء..... ۱۲۹

۳-۱-۹: آیه ۲ سوره نور..... ۱۳۰

۴-۱-۹: آیه ۷۳ سوره بقره..... ۱۳۰

۲-۹: اکراه در زنا و لواط..... ۱۳۱

۱-۲-۹: موادی از قانون مجازات اسلامی..... ۱۳۲

۳-۹: ورود به مبحث اصلی این بخش..... ۱۳۲

۱-۳-۹: موادی از قانون مجازات فرانسه..... ۱۳۷

۲-۳-۹: از قانون مجازات آلمان..... ۱۳۸

- ۹-۳-۳: از قانون مجازات ایالات متحده آمریکا..... ۱۳۸
- ۹-۴: نتایج این بخش‌ها..... ۱۳۸
- ۹-۵: ربا و نزول رایج در جامعه..... ۱۴۲
- ۹-۵-۱: انواع ربا..... ۱۴۲
- ۹-۵-۲: تعریف قرض..... ۱۴۳
- ۹-۵-۳: آیات مربوط به حرمت ربا..... ۱۴۴
- ۹-۵-۴: ربا در قانون مجازات اسلامی..... ۱۴۵
- ۹-۵-۵: تفاوت‌های ربا و نزول رایج در جامعه..... ۱۴۷
- ۹-۵-۶: مسئله‌هایی از رساله آیت‌الله العظمی بهجت..... ۱۴۹
- ۹-۶: نتایج حاصله از این بخش..... ۱۵۰

فصل دهم: والیان حکومت امام و ویژگی‌های آنان

- ۱۰-۱: والیان حکومت امام علی (ع)..... ۱۵۴
- ۱۰-۱-۱: ابوقتاده- استاندار (والی) مکه..... ۱۵۶
- ۱۰-۱-۲: قثم بن عباس استاندار (والی) مکه..... ۱۵۷
- ۱۰-۱-۳: سهل بن حنیف والی مدینه..... ۱۵۷
- ۱۰-۱-۴: ابویوب انصاری والی مدینه..... ۱۵۸
- ۱۰-۱-۵: قرظة بن کعب انصاری والی کوفه..... ۱۵۸
- ۱۰-۲: اهم معیارهای گزینش امام علی (ع) در انتخاب والیان..... ۱۵۸
- ۱۰-۲-۱: صلاحیت‌های علمی، دانش و تخصص..... ۱۵۸
- ۱۰-۳: برخی از ویژگی‌های والیان حکومت امام (ع)..... ۱۵۹
- ۱۰-۴: سایر خصوصیات وزراء و والیان..... ۱۶۲
- ۱۰-۴-۱: عطوفت و مهربانی با مردم..... ۱۶۳
- ۱۰-۴-۲: تواضع در برابر مردم..... ۱۶۳

- ۱۰-۴-۳: دادگستری و عدالت‌پروری ۱۶۴
- ۱۰-۴-۴: پرهیز از چاپلوسی و تملّق ۱۶۴
- ۱۰-۴-۵: پرهیز از تشریفات غیرضرور ۱۶۵
- ۱۰-۴-۶: ارتباط با مردم و شرکت در مجالس عمومی ۱۶۵
- ۱۰-۴-۷: رعایت ضوابط و قانون‌گرایی ۱۶۵
- ۱۰-۴-۸: توجه به مطالبات مردم ۱۶۵
- ۱۰-۴-۹: اولویت دادن به مردم در سیاست‌گذاری‌های حکومتی ۱۶۶
- ۱۰-۴-۱۰: رعایت مساوات در برابر قوانین و مقررات ۱۶۶

فصل یازدهم: نقش مردم و جایگاه حقوق آنان در اداره امور ایالت‌ها

- ۱۱-۱: جایگاه مردم و حقوق آنان در حکومت امام (ع) ۱۷۰
- ۱۱-۲: حقوق فردی مطرح در قوانین اساسی کشورهای جهان و جایگاه آن در حکومت امام علی (ع) ۱۷۸
- ۱۱-۲-۱: آزادی‌های فردی ۱۷۸
- ۱۱-۲-۲: دادگستری و حقوق ناشی از اجرای عدالت ۱۷۸
- ۱۱-۲-۳: حقوق اقتصادی و مالی ۱۷۸
- ۱۱-۲-۴: آزادی تن افراد جامعه ۱۷۹
- ۱۱-۲-۵: آزادی ادیان و مذاهب ۱۷۹
- ۱۱-۲-۶: آزادی عقیده، بیان و رسانه‌ها ۱۸۱
- ۱۱-۲-۷: آزادی تجمّعات و راهپیمایی‌ها ۱۸۲
- ۱۱-۲-۸: مساوات در مقابل قوانین و مقررات ۱۸۳
- ۱۱-۲-۹: منع بازداشت غیرقانونی افراد جامعه ۱۸۴
- ۱۱-۲-۱۰: علنی بودن دادرسی‌ها و جلسات دادگاه‌ها ۱۸۵
- ۱۱-۲-۱۱: ممنوعیت اخذ اقرار توأم با اکراه و اجبار ۱۸۶
- ۱۱-۲-۱۲: منع تجسّس مسکن افراد و حریم خصوصی ۱۸۷

- ۱۱-۲-۱۳: ممنوعیت عطف به ماسبق کردن قوانین و مقررات..... ۱۸۸
- ۱۱-۲-۱۴: ممنوعیت تکرار دادرسی‌ها..... ۱۸۸
- ۱۱-۲-۱۵: ممنوعیت اعمال مجازات‌های غیرانسانی..... ۱۸۸
- ۱۱-۳: برخی از اساسی‌ترین حقوق بشری..... ۱۸۹
- ۱۱-۴: جایگاه پاره‌ای از حقوق ملت در حکومت امام و اداره امور ایالت‌ها..... ۱۹۲
- ۱۱-۴-۱: دادگستری و رعایت عدالت..... ۱۹۲
- ۱۱-۴-۲: جایگاه افکار عمومی توده مردم..... ۱۹۴
- ۱۱-۴-۳: اصل مسئولیت..... ۱۹۵
- ۱۱-۴-۴: اصل ممنوعیت هرگونه سانسور..... ۱۹۶
- ۱۱-۴-۵: اصل ضرورت استماع انتقادات و پیشنهادات..... ۱۹۷
- ۱۱-۴-۶: لزوم وفاداری به تعهدات حکومتی و برنامه‌های اعلامی..... ۱۹۹

فصل دوازدهم: جایگاه علم و دانش در حکومت علوی

- ۱۲-۱: جایگاه علم و دانش در حکومت امام (ع)..... ۲۰۲
- ۱۲-۲: تأثیر اندیشه‌ها و افکار امام در جهان امروزی..... ۲۰۴
- ضمایم..... ۲۱۳
- فهرست منابع..... ۲۲۱